

NOWE SZATY CESARZA¹

TEKST: PAWEŁ KOBYLAŃSKI
ZDJĘCIA: PAWEŁ KOBYLAŃSKI

Na narożniku ulicy Vesterbrogade i bulwaru Jana Christiana Andersena w Kopenhadze, w pobliżu słynnego ogrodu „Tivoli”, znajduje się Industriens Hus, jeden z najważniejszych gmachów publicznych Królestwa Danii. Jego miejsce, otwierające widok na plac ratuszowy, jest *toutes proportions gardées*, odpowiednikiem warszawskiego zbiegu Marszałkowskiej z Alejami Jerozolimskimi. Lokalizacja idealna.

Gmach zaprojektowany przez Vilhelma Kleina, w pierwotnym kształcie został wybudowany w 1872 roku i przez wiele lat służył celom biznesowym Stowarzyszenia Przedsiębiorstw Przemysłowych w Kopenhadze (*Industriforeningen I København*), będąc między innymi miejscem organizacji słynnych wystaw przemysłowych, Nordic Exhibition. Następnie rozpoczął się jego rozwój, metodą „przez pączkowanie”. W 1898 roku, w wyniku konkursu architektonicznego roku dobudowano przeszklone skrzydło w kierunku Vester Boulevard, zaprojektowane przez Ludviga Clausena. Nowe skrzydło mieściło restaurację, „Industri-Cafeen”. Zamknięto ją w kryzysowych latach trzydziestych a jej pomieszczenia

przekształcono w salon sprzedaży samochodów Forda. Po kryzysie w 1938 roku, w innej części Industriens Hus otwarto słynne Kino „Palladium Biograf”. Zaprojektowane w stylu Art Deco przez architekta Ernsta Kuhna kino zostało dodatkowo wyposażone w unikalne organy, na których koncertowali najwięksi duńscy i światowi muzycy swoich czasów, tacy jak Robin Richmond, Robinson Cleaver, Bobby Pagan i Ena Baga. W późniejszych latach wyposażono je także w sprzęt do projekcji na taśmie 70 mm, ale ostatecznie zamknięto z końcem 1976 r. Na jego miejscu postawiono centrum handlowe i biurowiec, a nowe, 3-ekranowe kino umieszczono w podziemiach i nazwano „Metropol Biograf”.

Z biegiem lat budynek stopniowo stawał się coraz bardziej ciasny przestarzały i dlatego postanowiono go zastąpić nowym. Konkurs architektoniczny w 1965 roku wygrał słynny duński modernista Arne Jacobsen, ale jego zbyt radykalna, jak na owe czasy propozycja spotkała się z ostrą krytyką i nigdy nie została zrealizowana. Ostatecznie zatwierdzono koncepcję Erika Møllera. Budynek został zburzony w roku 1977 a dokładnie dwa lata później, ukończono nowy, postawiony na jego miejscu. Na parterze znalazł się pasaż handlowy „Ratuszowy” (*Rådhusarkaden*), a na centralnym dziedzińcu wzniesiono szklaną piramidę. Obiekt był wykorzystywany na wystawy, konferencje i koncerty. Po 2010 roku także ten nowy Industriens Hus ponownie okazał się zbyt mały i rozpoczęła się rywalizacja o zlecenie na jego przeprojektowanie i kolejną rozbudowę, ostatecznie wygraną przez Lars’a Bendrup z małej firmy architektonicznej „Transform”. Po tej ostatniej, jak dotąd, przebudowie otwarto go w marcu 2013 r. W celu zapewnienia oszczędności kosztów i optymalizacji energetycznej pozostawiono

dawne, solidne stropy i słupy. Cała reszta substancji uległa całkowitej wymianie. W ramach przebudowy dodano 3 nowe kondygnacje, w efekcie czego obecny Industriens Hus urosł do 8 pięter od strony bulwaru Hansa Christiana Andersena i Vesterbrogade. W kierunku ogrodów Tivoli natomiast, budynek opada tarasowo. Obiekt nadal mieści w swoich ścianach kluczowe instytucje, rządowe i pozarządowe, wspierające duński przemysł, w tym „House of Green”, narodowe centrum wystawowe, prezentujące duńskie „zielone technologie” i inne, innowacyjne oraz proekologiczne rozwiązania. Co chyba oczywiste, w samym obiekcie również zastosowano gamę współczesnych, „zrównoważonych” rozwiązań technicznych, takich jak naturalna wentylacja i ogniwa fotowoltaiczne. W świetle dnia budynek można uznać za poprawny, ale jego szklana fasada o pięciometrowym module bynajmniej nie zniewala. Za to nocą frontowa elewacja ożywa kolorami osiemdziesięciu tysięcy diod LED, tworząc niepowtarzalny klimat, proste odniesienie do estetyki najświetniejszego lunaparku świata. |

1 (duń. Keiserens nye Klæder) – baśń napisana przez Hansa Christiana Andersena i opublikowana po raz pierwszy w 1837 roku.

